

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Materiál na rokovanie HSR SR
Dňa 25. októbra 2021

č. 1)

Stanovisko k Návrhu zákona o profesionálnych náhradných rodičoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Všeobecne k návrhu:

Návrh zákona o profesionálnych náhradných rodičoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Cieľom návrhu zákona je upraviť právne vzťahy pri vykonávaní práce profesionálneho náhradného rodiča tak, aby zohľadňovali špecifiká výkonu tejto práce. Profesionálna náhradná rodina je organizačná súčasť zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately - centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“) a špecifikum tejto organizačnej súčasti je, že profesionálni náhradní rodičia - zamestnanci centra, zabezpečujú starostlivosť o určený počet detí vo svojom vlastnom domácom prostredí. Na Slovensku je v centrách viac ako 700 takýchto organizačných súčastí a zabezpečuje sa v nich starostlivosť cca 1400 deťom.

Súčasný postavenie profesionálneho náhradného rodiča ako tzv. domáceho zamestnanca podľa Zákonníka práce je neudržateľné, spôsobuje problémy samotným zamestnancom, ako aj zamestnávateľom, nakoľko nezohľadňuje špecifický nepretržitý výkon zamestnania v priamom kontakte s dieťaťom resp. v prospech dieťaťa.

V spolupráci s profesionálnymi náhradnými rodičmi a centrami boli stanovené základné problematické okruhy (napr. miesto výkonu práce, pracovný čas, prestávky a doby odpočinku, služobné cesty, dovolenky, odmeňovanie atď.). Rozsah a charakter potrebných zmien neumožňuje problémy riešiť priamo v Zákonníku práce, a preto sa navrhuje, aby sa určité otázky pracovnoprávných vzťahov profesionálnych náhradných rodičov riešili osobitnou právnou úpravou odchyľne od Zákonníka práce.

Predkladaný návrh zákona má za cieľ upraviť právne vzťahy pri vykonávaní práce profesionálneho náhradného rodiča, odmeňovanie a iné náležitosti súvisiace s prácou profesionálneho náhradného rodiča, na ktoré nie je možné použiť Zákonník práce. Podmienky starostlivosti o dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine sú upravené osobitnými predpismi, avšak právo dieťaťa na prvoradé posúdenie a zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa) bolo prvoradým pri navrhovaní podmienok výkonu tohto povolania – každá navrhovaná úprava podmienok výkonu práce profesionálneho náhradného rodiča, vrátane povinností profesionálnych náhradných rodičov ako zamestnancov, či iných osôb žijúcich s profesionálnymi náhradnými rodičmi v ich domácom prostredí, je odôvodnená utvorením čo najlepších a najbezpečnejších podmienok pre život detí v profesionálnych náhradných rodinách.

Na druhej sa strane je cieľom vytvoriť také podmienky na výkon tohto nesmierne dôležitého a zároveň mimoriadne náročného povolania, ktoré budú motivovať k zotrvaniu v tejto práci, či oslovia ďalších záujemcov. Okrem sprehľadnenia samotných podmienok výkonu tohto povolania, ktoré aktuálne u zamestnancov a zamestnávateľov vyvolávajú skôr neistotu ako spokojnosť, je súčasťou predkladaného zákona o.i. aj návrh na riešenie mzdových pomerov profesionálnych náhradných rodičov, ktoré musia zohľadniť osobitý charakter výkonu práce profesionálneho náhradného rodiča (napr. výkon práce počas noci, sviatkov a dní pracovného voľna), ako aj osobitosti výkonu práce v závislosti od potrieb konkrétneho dieťaťa.

Návrh zákona zakladá vplyvy na rozpočet verejnej správy a nebude mať vplyvy na podnikateľské prostredie, na životné prostredie. Návrh zákona má pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti, pozitívny sociálny vplyv a pozitívny vplyv na manželstvo a rodičovstvo.

Účinnosť návrhu zákona sa predpokladá od 1. apríla 2022 a dĺžka legisvakačnej lehoty je primeraná vzhľadom na implementáciu zákona do aplikačnej praxe. Návrh zákona bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania, ktorého vyhodnotenie je súčasťou predloženého materiálu.

Stanovisko AZZZ SR :

AZZZ SR nemá k predloženému materiálu pripomienky.

Záver :

AZZZ SR odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie.